

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **V. M.**, zastoupen JUDr. Dagmar Říhovou, advokátkou, se sídlem 28. října 184, Příbram VII, proti žalované: **Policie České republiky**, **Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje**, se sídlem Lannova 193/26, České Budějovice, proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 4. 2011, č. j. ŘKŘ-652/2011, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 10. 2011, č. j. 10 A 42/2011 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 2880 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám JUDr. Dagmar Říhové, advokátky.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Policie České republiky, ředitele pro řízení lidských zdrojů Krajské ředitelství Jihočeského kraje, ve věcech služebního poměru ze dne 3. 1. 2011, č. ŘKŘ - 13/2011, bylo V. M. (dále též „žalobce“) přiznáno odchodné ve výši 283 200 Kč podle § 155 a 156 odst. 1, 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „služební zákon“).

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, o němž rozhodl ředitel Krajského ředitelství Policie Jihočeského kraje ve věcech služebního poměru dne 19. 4. 2011, č. ŘKŘ-652/2011, tak, že odvolání zamítl a současně napadené rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění svého rozhodnutí odvolací správní orgán uvedl, že důvodem odvolání je požadavek žalobce, který uvedl, že v roce 2010 mu nebylo dosud proplaceno 150 přesčasových hodin,

tedy hodin za službu práce přesčas, jež byla nařízena v souladu s § 54 odst. 1 zákona, o nichž se domnívá, že tyto služby nebyly s daným ustanovením zákona v souladu a tudíž byly nařízeny v rozporu se zákonem, což zdůvodňoval rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 8. 2010, č. j. 10 A 34/2010 - 28. Bylo poukázáno na to, že uvedená služba přesčas byla nařízena v souladu s § 54 odst. 1 zákona. Po citaci ustanovení § 112 odst. 1, 2 a 201 zákona odvolací správní orgán uvedl, že bezpečnostní sbor je povinen zajistit, aby úkoly stanovené zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byly plněny včas a kvalitně a postup, kdy jsou odstraňovány překážky, které brání v plnění těchto úkolů, je vždy postupem v důležitém zájmu služby. Následně není rozhodné, o jaké překážky se jedná a jak dlouhé mají trvání, neboť podstatné je plnění právě těchto úkolů. V ostatních případech je to nutné pouze při vyhlášení krizového stavu a nebo ve veřejném zájmu, kdy ve veřejném zájmu je otevírána možnost nařízení služby přesčas bez omezení, neboť ač zákon nedefinuje přesně co je veřejným zájmem, lze odvodit, že takto může být označena každá činnost policejního sboru, poněvadž tento je ve veřejném zájmu zřízen. Právní úprava platná pro příslušníky bezpečnostních sborů nezná takzvanou „dohodnutou“ službu konanou přesčas (tedy mimo rámec § 54 zákona), což vyplývá z povahy služebního poměru jako zvláštního zaměstnaneckého vztahu v podmínkách bezpečnostních sborů, které jsou povinny splnit uložené úkoly bez ohledu na osobní zájmy příslušníků. Nařizování služby přesčas je omezeno pouze dikcí § 85 odst. 2 zákona a to vůči těhotné příslušnici, příslušnici do konce 9. měsíce po porodu a příslušnici, která kojí. Vzhledem k výše uvedenému je tedy žádost o proplacení služby přesčas, která byla nařízena podle § 54 odst. 1 zákona, zcela právně nepřípustná a zjevně bezpředmětná. K požadavku doložení zákonných důvodů nařízení jednotlivých přesčasových směn, odvolací správní orgán odkázal na § 171 písm. h) zákona, podle kterého na nařizování služby přesčas se nevztahuje řízení ve věcech služebního poměru.

Proti poslednímu uvedenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 5. 10. 2011, č. j. 10 A 42/2011 - 34, tak, že rozhodnutí Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje ze dne 19. 4. 2011, č. j. ŘKŘ-652/2011, zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, s tím, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 7760 Kč ve lhůtě tří dnů. V odůvodnění svého rozsudku krajský soud především uvedl, že v obdobné věci již rozhodoval rozsudkem ze dne 20. 8. 2010, č. j. 10 A 34/2010 - 28, a že již tehdy své rozhodnutí odpovídajícím způsobem odůvodnil a vyložil tak právní posouzení skutkově bezmála shodného případu. Žalovaná přitom nevyužila svého práva podat proti uvedenému rozsudku kasační stížnost, pokud se závěry rozsudku, jak vyplývá z právě projednávané věci, ve které se ve významné části žalobou napadeného rozhodnutí zabývá polemikou se závěry zmíněného rozsudku, nesouhlasí. Pokud závěry posledně uvedeného rozsudku žalovaná aktivně a právem aprobovanými prostředky nerozporovala, což mělo dle jejího vyjádření za následek sérií dalších obdobných požadavků jejích (bývalých) zaměstnanců očekávajících legitimně v návaznosti na akceptaci posouzení věci soudem v rámci rozsudku č. j. 10 A 34/2010 - 28 ze strany žalované postup souladný s platným právem, není odpovídající, že svoji tehdejší argumentaci aktualizuje i v právě projednávané věci, a postupu, který byl již v minulosti soudem posouzený jako nesprávný a nedostatečný.

Pokud jde o základ podané žaloby, jsou tvrzená především pochybení a nedostatky ve způsobu plánování, vykazování a proplácení služby vykonané žalobcem nad rámec základní doby služby. K tomu krajský soud uvedl, že služba přesčas je primárně upravena v § 54 služebního zákona jako služba vykonávaná nad základní dobu služby v týdnu mimo rámec směn. Podle odstavce 1 tohoto ustanovení ji lze nařídit pouze v důležitém zájmu služby a nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce (a contrario z jiného důvodu a ve větším rozsahu - vyjma § 54 odst. 2 služebního zákona - službu přesčas nařídit nelze). S tím služební zákon počítá i v souvislosti s úpravou výše služebního příjmu, jenž je podle § 112 odst. 2 služebního zákona stanoven s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce. Co je důležitý zájem služby upravuje služební zákon v ustanovení § 201 odst. 1 jako zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru. Nad rozsah výše uvedených 150 přesčasových hodin v kalendářním roce lze podle § 54 odst. 2 služebního zákona výkon služby přesčas nařídit pouze v případě vyhlášení krizového stavu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu, a to po dobu krizového stavu, resp. po nezbytnou dobu ve veřejném zájmu.

Dále krajský soud dovozuje podmínky, které musí být vždy splněny, má-li být institut služby přesčas využíván v souladu s platnou právní úpravou. Těmito podmínkami jsou: 1) důležitý zájem služby, 2) z toho vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, 3) odůvodnění přijetí tohoto opatření, 4) maximálně rozsah 150 hodin v kalendářním roce, popř. vyhlášení krizového stavu nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu. Výkon služby přesčas v souladu s výše uvedenými pravidly je v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce presumován ve výši stanoveného služebního příjmu a příslušník tak za něj další (extra) příjem nárokovat nemůže. Pokud jde o podmínku důležitosti zájmu služby, ponechává zákonodárce pro (služební) praxi značný aplikační prostor v podobě poměrně široké definice v ustanovení § 201 odst. 1 služebního zákona, když za důležitý zájem služby považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru. Žalovaná k tomu ve svém rozhodnutí pouze uvádí, že vymezení pojmu důležitý veřejný zájem musí být dostatečně široké právě proto, aby zahrnoval veškeré potřeby bezpečnostního sboru. Bezpečnostní sbor je povinen zajistit plnění úkolů podle zákona č. 273/2008 Sb. včas a kvalitně a postup, kdy jsou odstraňovány překážky bránící plnění tohoto úkolu, nehledě na to, o jaké překážky se jedná a jak dlouhého mají trvání, je podle žalované vždy postupem v důležitém zájmu služby. S takto pojatým výkladem platné právní úpravy krajský soud nesouhlasí, když předpoklad výjimečnosti služby přesčas vyplývá především ze skutečnosti, že zákonodárce její přípustnost podmínil existencí určitých zákonných podmínek, bez jejichž identifikace výkon služby přesčas nařídit nelze. Pokud by zákonodárce býval předpokládal automatické využívání tohoto fondu v maximálním rozsahu u každého příslušníka, mohl tak učinit mnohem jednodušším způsobem, a to např. zvýšením rozsahu základní doby služby o cca 2,88 hodin týdně (150 hodin/52 týdnů), na cca 40 hodin týdně, aniž by bylo následně potřeba nařizování výkonu služby přesčas jakkoliv odůvodňovat či vykazovat a pro další mimořádné situace by ponechal pouze úpravu v § 52 odst. 2 služebního zákona. Ve vztahu k výkonu agendy jednotlivými příslušníky si lze podle krajského soudu představit vznik neočekávané situace způsobené např. momentální indispozicí či absencí některého z příslušníků např. ze zdravotních či jiných důvodů, jež by byla oprávněně subsumovatelná pod § 54 respektive 201 služebního zákona. Takovým případem by ale jistě nebylo dlouhodobé (až trvalé) nahrazování nedostatku osob zvýšenými nároky (mimo jiné

nařizováním služeb přesčas) na stávající příslušníky odkazem na důležitý zájem služby. Prostor pro takový výklad platné právní úpravy krajský soud nespatřuje a ani napadené rozhodnutí se uvedenými námitkami žalobce nezabývá do té míry, aby bylo zřejmé, z jakých důvodů je žalovaná považuje za neodůvodněné. S tím totiž na druhé straně souvisí povinnost takový postup náležitě odůvodnit. Soudy ve správním soudnictví pak budou moci dodržení vymezených mantinelů správní úvahy posoudit a přezkoumat, a to mimo jiné s ohledem na odůvodnění, jež musí správní úvahu z podstaty věci doprovázet. Krajský soud nerozporuje tvrzení žalované o tom, že na nařizování služby přesčas se podle § 171 písm. h) služebního zákona nevztahuje řízení ve věcech služebního poměru. Je samozřejmé, že o nařízení služby přesčas se nevede formalizované řízení, ale má zřejmě povahu rozkazu vedoucího příslušníka. To ovšem nemění nic na skutečnosti, že z hlediska aplikace § 54 odst. 1 služebního zákona a přípustnosti přezkoumání dodržení výše uvedených zákonných pravidel, jejichž eventuální nedodržení může zasáhnout do práv žalobce, je třeba, aby žalovaná jednoznačným, průkazným a bezpochybným způsobem prokázala, že služba přesčas není z její strany využívána k jiným účelům a za jiných podmínek, než které připouští platná právní úprava. V daném případě soud ke zhodnocení postupu žalované přistoupit nemohl, neboť rozhodnutí žalované neobsahuje odůvodnění, jež by činilo toto rozhodnutí přezkoumatelným. Soudní přezkum by v takovém případě ztratil smysl. Krajský soud dále znovu zdůrazňuje povinnost nařízení služby přesčas vždy řádně odůvodnit. Tento požadavek vyplývá nejen z obecných pravidel aplikace volné úvahy správního orgánu, ale rovněž z interních předpisů a instrukcí žalované, kdy je mimo jiné podle stanoviska Policejního prezidenta č. j. SP-350/PR-2007 „případné plánování služby přesčas nutné vždy řádně odůvodnit důležitým zájmem služby, vyhlášením krizového stavu nebo ve výjimečných případech veřejným zájmem, tak jak předpokládá § 54 zákona o služebním poměru“. Krajský soud uzavírá, že napadené rozhodnutí takové odůvodnění neobsahuje a žalovaná se s námitkami žalobce v tomto rozsahu (vyjma citace platné právní úpravy a jejího výše předestřeného výkladu) nevypořádala. Krajský soud proto nemá prostor k tomu, aby uvedenou námitku mohl přezkoumat a posoudit oprávněnost, resp. přípustnost nařízení služby přesčas a z toho eventuálně vyplývající příjmové nároky žalobce ve vztahu k přiznané výši odchodného. Spis žádné podklady v tomto směru rovněž neobsahuje. S tím souvisí také nemožnost soudu posoudit přípustnost nařízení přesčasových hodin žalobci v rozsahu stovek hodin ročně, neboť z postupu žalované není zřejmé, z jakých důvodů práci přesčas v takovém rozsahu žalobci nařizovala. Odůvodnění má své opodstatnění i z hlediska požadavku právní jistoty a předvídatelnosti aktu veřejné moci. I kdyby zde byly shledány důvody pro nařízení 150 hodin služby přesčas v kalendářním roce ve smyslu § 54 odst. 1 služebního zákona, pak další přesčasové hodiny nad výše uvedený zákonný limit mohly být žalovanou oprávněně (ústavně - konformě) nařizovány pouze na základě ustanovení § 54 odst. 2 služebního zákona, tj. za vyhlášeného krizového stavu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu. Z podkladů předložených v rámci soudního řízení však tyto podmínky zřejmé nejsou. Odůvodnění využívání uvedeného (mimořádného) opatření v podobě nařizování služby přesčas tak evidentně chybí. Soud tedy nemá možnost posoudit, zda postup žalované odpovídal platné právní úpravě a zda jsou nároky žalobce za této situace oprávněné. S výkladem žalované, že za veřejný zájem může být označena každá činnost policejního sboru, neboť ten je ve veřejném zájmu zřízen, nelze podle názoru krajského soudu souhlasit, neboť veřejný zájem je třeba dovozovat v každém jednotlivém případě a jeho paušalizace na jakoukoliv činnost žalované by bylo v rozporu nejen s platnou právní

úpravou, ale rovněž s teoretickým pojetím toho, co veřejný záměr ve skutečnosti je a jak s tímto pojmem pracovat. Nehledě na to, že „výjimečnost“ předpokládaná služebním zákonem je ve zřejmé kontrapozici s trvalou praxí plánovaných přesčasových hodin. Soudem proto nelze pro výše uvedené nedostatky posoudit přípustnost nařízené služby přesčas za podmínek daných v § 54 odst. 1 a 2 služebního zákona. Jenom tehdy, pokud by k nařízení služby přesčas došlo v souladu s citovaným ustanoveními služebního zákona, by byl správný názor žalované o neproplácení prvních 150 přesčasových hodin ročně z důvodu jejich zohlednění při stanovení služebního příjmu žalobce (§ 112 odst. 2 služebního zákona). Krajský soud se rovněž zabýval námitkou žalobce, že správní orgán nerozhodl o celém předmětu řízení. Žalobce totiž podal žalované dne 31. 12. 2010 žádost o doplacení neproplacených přesčasových hodin zpětně za období 3 let, včetně zákonem stanovených úroků z prodlení a žalovaná mu dne 14. 2. 2011 sdělila, že jeho žádost byla řádně zaevidována a později připojena k jeho odvolání proti rozhodnutí ze dne 3. 1. 2011, č. j. ŘLZ-13/2011, ale výrok v této věci žalobou napadené rozhodnutí neobsahuje. Krajský soud shledal postup žalované i v této části nepřezkoumatelný, když není zřejmé, zda žalovaná učinila žádost žalobce ze dne 31. 12. 2010 předmětem tohoto řízení či zda jej zohlednila v rámci odvolacího řízení, které bylo ukončeno žalobou napadeným rozhodnutím.

S ohledem na výše uvedené shledal krajský soud rozhodnutí žalované nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, proto napadené rozhodnutí pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání zrušil a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. žalované vrátil k dalšímu řízení.

Proti rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost žalovaný (dále též „stěžovatel“), a to z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spatřuje stěžovatel zejména v tom, že krajský soud napadeným rozhodnutím nad rámec povinností vyplývajících z příslušných ustanovení služebního zákona zavazuje bezpečnostní sbor k novým povinnostem, které v tomto zákoně nemají oporu. Stěžovatel je přesvědčen, že krajský soud v rámci řízení nesprávně posoudil právní otázku týkající se aplikace § 54 odst. 1 služebního zákona a v napadeném rozsudku vyvodil, že při nařizování služby přesčas, má-li být využívána v souladu s platnou právní úpravou, je nutné vždy dodržet podmínky, kterými jsou důležitý zájem služby, z toho vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, odůvodnění přijetí tohoto opatření a maximální rozsahu 150 hodin v kalendářním roce, popř. vyhlášení krizového stavu nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu. K důležitému zájmu služby stěžovatel poukazuje na ustanovení § 54 odst. 1 a § 201 služebního zákona a § 2 zákona č. 273/2008 Sb. Zdůrazňuje, že bezpečnostní sbor je povinen zajistit, aby úkoly stanovené zákonem č. 273/2008 Sb. byly plněny včas a kvalitně a postup, kdy jsou odstraňovány překážky, které brání v plnění těchto úkolů je postup v důležitém zájmu služby. Následně není rozhodné, o jaké překážky se jedná a jak dlouhé mají trvání, neboť podstatné je splnění právě těchto úkolů. S ohledem na význam charakteru těchto úkolů konstatuje, že včasné a kvalitní plnění těchto úkolů je však současně ve veřejném zájmu celé společnosti. K předpokladu výjimečnosti služby přesčas stěžovatel uvádí, že z § 54 odst. 1 služebního zákona vůbec nevyplývá podmínka výjimečnosti, tak jak vyvozuje

krajský soud. Toto ustanovení poskytuje služebnímu funkcionáři manévrovací prostoj pro případy, kdy ví, že výkon služby nebude možné zajistit s určitým počtem příslušníků v určitém časovém prostoru. Výjimečnost je presumována až v § 54 odst. 2 služebního zákona v případě, je-li nařizována služba přesčas ve veřejném zájmu. Podle názoru stěžovatele nelze zpochybnit skutečnost, že plnění úkolů Policie České republiky je ve veřejném zájmu celé společnosti. Krajský soud však s odkazem na paušalizaci úkolů Policie České republiky argumentaci stěžovatele ve věci nařizování služby přesčas ve veřejném zájmu odmítl, aniž by se blíže zabýval skutečností, že žalobce byl zařazen na integrovaném operačním středisku, což je ve výroku soudem zrušeného rozhodnutí explicitně uvedeno. Ve vyjádření k žalobě je pak podrobně rozvedeno, o jaké úkoly Policie České republiky se jedná, avšak soud tyto skutečnosti vůbec nezohlednil a nezabýval se jimi. Veřejný zájem byl v tomto případě dostatečně specifikován.

Stěžovatel dále znovu opakuje to, co již uvedl ve svém rozhodnutí, že o nařízení služby přesčas není vedeno řízení ve věcech služebního poměru a není ani vydáváno rozhodnutí ve věcech služebního poměru, proto nelze proti nařízení služby přesčas podat ani odvolání dle § 190 služebního zákona. A není-li možno podat odvolání, není možný ani soudní přezkum. Soudy ve správním soudnictví tudíž nemohou přezkoumávat ani mantinely dodržení povinnosti odůvodnit nařízení služby přesčas. Jinak řečeno, soudu nepřísluší přezkoumávat konkrétní důvody, které v jednotlivých případech vedly k nařízení služby přesčas. Stěžovatel je toho názoru, že právní názor ohledně odůvodňování nařizování výkonu služby přesčas, vyslovený v napadeném rozsudku, vytváří doslova začarovaný kruh, neboť vedoucí příslušník není ve smyslu § 171 písm. h) služebního zákona povinen odůvodňovat nařizování výkon služby přesčas, avšak soud vyslovil, že pokud nebude přezkoumatelně odůvodněn, tak je nezákonný. Soud pak nad rámec zákona zavazuje bezpečnostní sbor k novým povinnostem, které v zákoně stanoveny nejsou, přičemž zákonnost nařizování služby přesčas podmiňuje splněním těchto nových povinností. Stěžovatel je proto přesvědčen, že při aplikaci § 54 odst. 1 služebního zákona postupoval správně a zákonně. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný kasační stížnost doplnil podáním z 30. 5. 2012, v němž své stížnostní důvody dále rozvedl.

Ke kasační stížnosti podal vyjádření žalobce, který především uvedl, že se zcela ztotožňuje se všemi skutkovými i právními závěry krajského soudu vtělených do soudního rozhodnutí. Uvádí, že žalovaný opakuje ve své kasační stížnosti svou argumentaci, kterou již uplatňoval v řízení před krajským soudem, kterou žalobce považuje za zcela lichou. Žalobce zdůrazňuje, že předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí žalovaného o určení výše odchodného žalobci, které bylo nesprávným způsobem vypočteno. Předmětem soudního přezkumu tady není samotné rozhodnutí o nařízení přesčasových prací žalobci, jak se mylně žalovaný domnívá, a jak argumentuje. Je toho názoru, že v rámci přezkumu rozhodnutí o odchodném krajský soud zcela správně zkoumal, zda-li došlo u žalobce k přípustnému nařízení přesčasových prací či nikoliv, neboť zodpovězení této otázky bylo nezbytně nutné pro učinění závěru o přezkoumatelnosti či naopak nepřezkoumatelnosti žalobcem napadeného rozhodnutí o výši odchodného. Žalobce se

ztotožňuje se závěry krajského soudu, že v daném případě nebylo ze strany žalované prokázáno, že by u žalobce došlo k přípustnému nařízení přesčasových prací, když nařizování přesčasových prací je služebním zákonem podmíněno jednak jejích výjimečností a jednak jejich řádným odůvodněním. Zcela se ztotožňuje s argumentací soudu, že nařízení přesčasových prací nelze činit systémově k dlouhodobému vykrývání personálních problémů žalovaného, tak jak k nařizování přesčasových prací na pracovišti, kde žalobce působil, běžně docházelo. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V kasační stížnosti uplatňuje důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a pro tento důvod je kasační stížnost shledána přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 3, 4 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Především je namístě uvést, že Ústavní soud rozhodoval o návrhu skupiny 45 poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na zrušení celé věty první § 112 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., která zní: „Příslušníkovi je stanoven služební příjem s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.“, a § 112 odst. 4 uvedeného zákona. Nálezem ze dne 15. 11. 2011, sp. zn. PL. ÚS 20/09, Ústavní soud návrh zamítl. V odůvodnění nálezu uvedl, že shledal, že napadená ustanovení § 112 odst. 2 věty prvé zákona č. 361/2003 Sb. a § 112 odst. 4 uvedeného zákona nejsou v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, a návrh proto podle ustanovení § 70 odst. 2 zákona o Ústavním soudu zamítl.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí v podstatě tytéž námitky jako ve vyjádření k žalobě, přičemž s těmito námitkami se krajský soud náležitým způsobem vypořádal, Nejvyšší správní soud proto pro stručnost odkazuje na podrobné a výstižné odůvodnění napadeného rozsudku, s nímž se plně ztotožňuje. K jednotlivým stížnostním námitkám lze pak dodat následující:

Podle § 54 odst. 1 služebního zákona „Příslušníkovi lze v důležitém zájmu služby nařídit výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce“. Stěžovatel si toto ustanovení ve spojitosti s § 201 služebního zákona a zákonem č. 273/2008 Sb. vykládá tak, že postup, kdy jsou odstraňovány překážky, které brání v plnění úkolů stanovených zákonem č. 273/2008 Sb., je postup v důležitém zájmu služby. Následně není rozhodné, o jaké překážky se jedná a jak dlouhé mají trvání, neboť podstata je splnění právě těchto úkolů. Nejvyšší správní soud sdílí názor krajského soudu, že s takto pojatým výkladem platné právní úpravy nelze souhlasit, když předpoklad výjimečnosti služby přesčas vyplývá především ze skutečnosti, že zákonodárce její přípustnost podmínil existencí určitých zákonných podmínek, bez jejichž identifikace výkon služby přesčas nařídit nelze. Z toho, co stěžovatel uvádí, lze dovodit, že práci přesčas lze nařídit vždy, kdy je služebnímu funkcionáři známo, že výkon služby nebude možné zajistit s určitým počtem příslušníků v určitém časovém prostoru. S tímto názorem by bylo možno souhlasit, kdyby ustanovení § 54 odst. 1 služebního zákona znělo tak, že „Příslušníkovi lze

nařídit výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce“. Takto však uvedené ustanovení nezní, neboť předpokládá, že k nařízení výkonu služby přesčas lze přistoupit pouze v důležitém zájmu služby. Tento důležitý zájem služby nelze pak shledat v tom, jak na to poukázal již krajský soud, když je dlouhodobý až trvalý nedostatek osob nahrazován zvýšenými nároky na stávající příslušníky nařizováním služeb přesčas s odkazem na důležitý zájem služby. Krajský soud správně prostor pro takový výklad platné právní úpravy nespatřil a správně poukázal na to, že napadené rozhodnutí se námitkami žalobce nezabývalo do té míry, aby bylo zřejmé, z jakých důvodů je žalovaná považuje za neodůvodněné. Jak již správně uvedl krajský soud, lze si představit vznik neočekávané situace způsobené např. momentální indispozici či absenci některého z příslušníků např. ze zdravotních či jiných důvodů, jež by byla oprávněně subsumovatelná pod § 54 resp. § 201 služebního zákona. Zda v takovýchto odůvodněných případech byla žalobci nařizována práce přesčas, však z odůvodnění rozhodnutí žalovaného není vůbec zřejmé.

Pokud stěžovatel v kasační stížnosti opakovaně odkazuje na § 171 písm. h) služebního zákona, podle kterého se na nařizování služby přesčas nevztahuje řízení ve věcech služebního poměru, takže vedoucí příslušník není ve smyslu uvedeného ustanovení povinen odůvodňovat nařizování výkonu služby přesčas, avšak soud vyslovil, že pokud nebude přezkoumatelně odůvodněn, tak je nezákonný, jde o zřejmé nepochopení odůvodnění napadeného rozsudku. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku výslovně uvedl, že nerozporuje tvrzení žalované o tom, že na nařizování služby přesčas se podle § 171 písm. h) služebního zákona nevztahuje řízení ve věcech služebního poměru. Uvedl-li pak krajský soud, že je třeba, aby žalovaná jednoznačným, průkazným a nezpochybnitelným způsobem prokázala, že služba přesčas není z jejich strany využívána k jiným účelům a za jiných podmínek, než které připouští platná právní úprava, má to dopad na případy, kdy jsou uplatňovány nároky vyplývající z nesprávné aplikace § 54 odst. 1 služebního zákona, tak jak je to namítáno žalobcem v tomto případě.

Nejvyšší správní soud proto neshledal v postupu krajského soudu žádnou vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí, kasační stížnost byla proto jako nedůvodná zamítnuta (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Toto právo náleží žalobci, jehož advokátka podala ve věci vyjádření ke kasační stížnosti, za což jí náleží odměna za jeden úkon právní služby v částce 2100 Kč s připočtením režijního paušálu 300 Kč (§ 11 odst. 3 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb). S připočtením 20 % DPH činí odměna advokáta celkem částku 2880 Kč, jejíž náhrada byla uložena neúspěšnému stěžovateli.

Poučení : Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. září 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu